

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA.410.18.1.2023

Pan
Tobiasz Bocheński
Wojewoda Mazowiecki
Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie
pl. Bankowy 3/5
00-950 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/083 Realizacja programu „Laboratoria przyszłości”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie ¹ , Plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tobiasz Bocheński, Wojewoda Mazowiecki ² , od 18 kwietnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Sylwester Dąbrowski, I Wicewojewoda Mazowiecki, od 1 do 17 kwietnia 2023 r. ³ ; Konstanty Radziwiłł, Wojewoda Mazowiecki, od 25 listopada 2019 r. do 31 marca 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości” przez wojewodów w zakresie oceny wniosków o udzielenie wsparcia i przekazywania środków finansowych.2. Nadzór nad realizacją programu dotyczącego wsparcia finansowego na rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości”.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023, do czasu zakończenia kontroli ⁴ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Dorota Białecka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/141/2023 z 20 czerwca 2023 r.2. Łukasz Misiak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/142/2023 z 20 czerwca 2023 r.

(akta kontroli str.1-4)

¹ Dalej: MUW lub Urząd.

² Dalej: Wojewoda.

³ Na podstawie § 4 ust. 3 statutu Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, nadanego zarządzeniem nr 928 Wojewody Mazowieckiego z dnia 11 grudnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 13018).

⁴ Czynności kontrolne zakończono 13 września 2023 r.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2021-2023 Wojewoda Mazowiecki realizował program „Laboratoria przyszłości” stosownie do postanowień uchwały nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r. w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury – „Laboratoria przyszłości”⁷ oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości”⁸. Na podstawie porozumień Wojewoda przekazał Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty⁹ zadania dotyczące realizacji programu m.in. w zakresie powołania zespołu do oceny wniosków o udzielenie wsparcia, oceny wniosków, przygotowania i przekazania Prezesowi Rady Ministrów oraz Wojewodzie listy wniosków wraz z rekomendacją wysokości wsparcia oraz kontroli sposobu i terminowości wykorzystania przyznanego wsparcia za 2021 i 2022 r.

Zadania realizowane bezpośrednio przez Wojewodę polegały na przekazywaniu środków otrzymanych z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów¹⁰, po zatwierdzeniu wysokości wsparcia finansowego przez Prezesa Rady Ministrów, na rachunek wskazany przez organy prowadzące szkoły. Środki finansowe, które wpływały z KPRM na wyodrębniony do obsługi środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 rachunek bankowy, gromadzone były na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczane na wskazane wydatki, co było zgodne z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami. Wojewoda nie opracował planu finansowego dla programu „Laboratoria przyszłości”, prowadził natomiast w księgach rachunkowych wyodrębnioną analitykę określającą przeznaczenie środków.

Mimo, że realizowanie przez Wojewodę zadania dotyczącego przekazywania środków finansowych do organów prowadzących szkoły odbywało się na bieżąco, III tranza środków finansowych została przekazana przed uzyskaniem zatwierdzenia wysokości wsparcia finansowego przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie rekomendacji Kuratora, co było niezgodne z § 6 ust. 15 rozporządzenia w sprawie realizacji programu i nastąpiło w wyniku nierzetelnie przeprowadzonej kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej wewnętrznego dowodu księgowego w postaci dyspozycji płatności w komórkach organizacyjnych Wydziału Finansów i Budżetu MUW.

Wojewoda prowadził działania w zakresie nadzoru nad realizacją programu „Laboratoria przyszłości”, m.in. badał prawidłowość realizacji płatności, monitorował wykorzystanie środków oraz identyfikował dokonywane zwroty. Ponadto zareagował na anonimową korespondencję w sprawie potencjalnych nadużyć w wykorzystaniu przyznanego wsparcia. MUW nie zaplanował i nie przeprowadził kontroli dotyczących realizacji programu w Mazowieckim Kuratorium Oświaty¹¹.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ M.P. poz. 939, dalej: uchwała w sprawie wsparcia.

⁸ Dz.U. poz. 771, dalej: rozporządzenie w sprawie realizacji programu; uchylone z dniem 19 sierpnia 2023 r.

⁹ Dalej także Kurator.

¹⁰ Dalej: KPRM.

¹¹ Dalej: MKO.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości” przez wojewodów w zakresie oceny wniosków o udzielenie wsparcia i przekazywania środków finansowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W celu realizacji w latach 2021-2023 zadań w ramach programu „Laboratoria przyszłości”, Wojewoda, na podstawie art. 20 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹³, zawarł w dniach 10 listopada 2021 r. i 10 czerwca 2022 r. porozumienia z Mazowieckim Kuratorem Oświaty. Porozumienia te dotyczyły powierzenia Kuratorowi obowiązków wynikających z realizacji inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego¹⁴ polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury¹⁵. Kurator zobowiązał się do realizacji zadań Wojewody określonych w uchwale w sprawie wsparcia i rozporządzeniu w sprawie realizacji programu. Zadania Kuratora polegały m.in. na: przyjmowaniu i ocenie wniosków o udzielenie wsparcia od organów prowadzących szkoły; powołaniu zespołu do oceny wniosków o udzielenie wsparcia, w którego skład miało wejść co najmniej dwóch przedstawicieli urzędu obsługującego Wojewodę i trzech przedstawicieli Kuratora, w tym wojewódzki koordynator ds. innowacji w edukacji; przygotowaniu i przekazaniu KPRM oraz Wojewodzie listy wniosków wraz z rekomendacją wysokości wsparcia; kontroli sposobu i terminowości wykorzystania wsparcia i raportowaniu wykorzystania wsparcia za 2021 i 2022 r.

Wsparcie finansowe przekazywane było na podstawie złożonych wniosków zgodnie z § 4 uchwały w sprawie wsparcia i § 6 rozporządzenia w sprawie realizacji programu. W okresie od 8 października 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. w ramach programu „Laboratoria przyszłości” do Kuratora wpłynęło 1 779 wniosków z organów prowadzących szkoły w województwie mazowieckim¹⁶. Kurator przekazywał KPRM zestawienia szkół, które otrzymały pozytywną rekomendację do objęcia wsparciem i informował Wojewodę o przekazaniu do KPRM tych zestawień¹⁷.

(akta kontroli str. 348-351)

W MUW zadania i odpowiedzialność za etap realizacji zadań Wojewody związanych z programem „Laboratoria przyszłości” dotyczących przekazywania środków

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 190.

¹⁴ Dalej: jst.

¹⁵ W 2021 r. Porozumienie z dnia 10 listopada 2021 r. w sprawie powierzenia Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty zadań wynikających z realizacji inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury – „Laboratoria przyszłości”, zawarte w Warszawie pomiędzy Wojewodą Mazowieckim - Panem Konstantym Radziwiłłem a Mazowieckim Kuratorem Oświaty - Panią Aurelią Michałowską, Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 11463. W 2022 r. Porozumienie w sprawie powierzenia Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty zadań wynikających z realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości”, zawarte w Warszawie w dniu 10 czerwca 2022 r. pomiędzy Wojewodą Mazowieckim - Panem Konstantym Radziwiłłem a Mazowieckim Kuratorem Oświaty - Panią Aurelią Michałowską, Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 6573.

¹⁶ W tym w 2021 r. 1513 wniosków, w 2022 r. 266 wniosków.

¹⁷ Pismo IPR.11.357.2021.AL z 22 października 2021 r., pismo IPR.11.359.2021.AL z 4 listopada 2021 r., pismo IPR.11.361.2021.AL z 9 listopada 2021 r., pismo IPR.11.362.2021.AL z 17 listopada 2021 r., pismo IPR.11.363.2021.AL z 1 grudnia 2021 r., pismo IPR.531.4.165.222.AL z 15 czerwca 2022 r., pismo IPR.531.4.201.222.PB z 15 lipca 2022 r., pismo IPR.531.4.215.222.PB z 9 września 2022 r., pismo IPR.531.4.250.222.PB z 30 września 2022 r., pismo IPR.531.4.257.222.PB z 28 grudnia 2022 r.

finansowych przypisano: do Oddziału Nadzoru i Analiz WF-IV w Wydziale Finansów i Budżetu MUW¹⁸ (kontrola pod względem merytorycznym), gdzie przygotowywane i akceptowane były dyspozycje do płatności, do Oddziału Księgowości – WF-II w Wydziale Finansów i Budżetu MUW¹⁹ (kontrola pod względem formalno-rachunkowym), do Głównego Księgowego Budżetu Wojewody – WF -VI²⁰ i Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu MUW²¹ (zatwierdzenie kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej). Następnie pracownik Oddziału Księgowości importował wytworzone przez system pliki zbiorcze przelewów do systemu bankowości elektronicznej Narodowego Banku Polskiego²². W systemie NBE przelewy były podpisywane przez upoważnione osoby, zgodnie z aktualną kartą wzorów podpisów.

(akta kontroli str. 114, 150-151, 216-219, 316-319)

1.2. Środki finansowe przekazywane przez KPRM w łącznej wysokości 156 285,2 tys. zł wpływały na wyodrębniony rachunek bankowy przeznaczony do obsługi środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, utworzony na podstawie aneksu nr 7 do umowy rachunku bankowego prowadzonego w złotych z wykorzystaniem systemu NBE, zawartej w dniu 2 października 2015 r.²³

(akta kontroli str. 663-667, 675-680)

1.3. Stosownie do art. 65 ust. 11 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw²⁴ Wojewoda gromadził środki Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczał je na wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19. Na kontach analitycznych ww. rachunku dochodów²⁵ została wykazana kwota w wysokości 141 635,8 tys. zł za 2021 r. i 14 649,4 tys. zł za 2022 r. po stronie dochodów i wydatków.

Wojewoda nie opracował planu finansowego rachunku Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w zakresie programu „Laboratoria przyszłości”.

(akta kontroli str. 698-704)

Dyrektor Wydziału Kontroli oświadczył²⁶, że stosownie do art. 65 ust. 1-3 ustawy o zmianie ustawy zapobiegającej COVID-19 Wojewoda nie miał obowiązku opracowania planu finansowego w zakresie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym dla programu „Laboratoria przyszłości”, gdyż nie posiadał puli środków wyodrębnionej w planie Funduszu. MUW prowadził wyodrębniony rachunek bankowy, który zasilany był w środki, dla których prowadzono w księgach wyodrębnioną analitykę w sposób jednoznacznie określający ich przeznaczenie, co uznać należy za tożsamy z planem finansowym. Wojewoda nie otrzymał od KPRM zatwierdzonego planu finansowego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 będącego w dyspozycji Wojewody Mazowieckiego na realizację zadania „Laboratoria przyszłości” w danym roku budżetowym. Wojewoda nigdy nie posiadał upoważnienia do dokonywania zmiany przeznaczenia otrzymanych środków, a jedynie dystrybuował środki Funduszu otrzymane z Ministerstwa Zdrowia, KPRM, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dla

¹⁸ Dalej: Oddział Nadzoru i Analiz.

¹⁹ Dalej: Oddział Księgowości.

²⁰ Dalej: Główny Księgowy.

²¹ Dalej: WFIB.

²² System Bankowości elektronicznej NBP, wspomagający obsługę rachunków bankowych, wykonywaną przez NBP na podstawie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy o finansach publicznych, dalej: NBE.

²³ 24 listopada 2021 r. – 111 639,7 tys. zł; 6 grudnia 2021 r. – 29 996,1 tys. zł; 6 lipca 2022 r. – 7 273,6 tys. zł; 4 sierpnia 2022 r. – 2 148,8 tys. zł; 28 października 2022 r. – 5 143,0 tys. zł; 30 grudnia 2022 r. – 84,0 tys. zł.

²⁴ Dz. U. poz. 568 z późn. zm.; dalej: ustawa o zmianie ustawy zapobiegającej COVID-19.

²⁵ 139-16-45-1 nazwa konta: zasilenie - Laboratoria Przyszłości MKO.

²⁶ Na podstawie pełnomocnictwa nr 46/2/2023 z dnia 13 lipca 2023 r.

jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów, zgodnie ze zgłoszonym wcześniej przeznaczeniem i zapotrzebowaniem.

(akta kontroli str. 686-687)

1.4. Wojewoda przekazywał środki finansowe na rachunki organów prowadzących szkoły na bieżąco, zgodnie z § 5 ust. 1 uchwały w sprawie wsparcia oraz § 6 ust. 16 rozporządzenia w sprawie realizacji programu.

Szczegółowe badanie wypłaty środków na rzecz 30 organów prowadzących szkoły, w łącznej wysokości 4 090,0 tys. zł (tj. 2,6% całkowitej kwoty wsparcia z programu „Laboratoria przyszłości” przekazanej MUW przez KPRM) wykazało, że w 29 przypadkach po zatwierdzeniu wysokości wsparcia przez Prezesa Rady Ministrów²⁷ i otrzymaniu środków finansowych z KPRM, Wojewoda dokonywał wypłaty środków dla organów prowadzących szkoły bez zbędnej zwłoki, w terminie od 1 do 4 dni roboczych. W jednym przypadku²⁸ wypłata środków finansowych nastąpiła w dniu 13 września 2022 r., czyli przed zatwierdzeniem wysokości wsparcia finansowego przez PRM i przekazaniem przez KPRM do MUW środków finansowych, co miało miejsce w dniu 28 października 2022 r.

(akta kontroli str. 667-680)

Zgodnie z zapisami porozumienia, Kurator 9 września 2022 r. przekazał do KPRM listę rekomendacji do III transzy dofinansowania na łączną kwotę 1 756,9 tys. zł. (30 pozycji) oraz poinformował Wojewodę o przekazaniu do KPRM ww. zestawień. Na podstawie rekomendacji Kuratora, w dniu 12 września 2022 r. w Oddziale Nadzoru i Analiz sporządzono dyspozycję zapłaty na wskazaną kwotę. Środki finansowe w wysokości 1 726,9 tys. zł²⁹ zostały przekazane organom prowadzącym szkoły w dniu 13 września 2022 r., przed zatwierdzeniem wysokości wsparcia przyznanego przez PRM. Przekazanie środków na rachunek MUW nastąpiło 28 października 2022 r. Szczegółowy opis zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 716-718, 724-726)

1.5. W latach 2021-2023³⁰ wystąpiło 31 przypadków zwrotu przyznanego wsparcia na rachunek bankowy Wojewody, na łączną kwotę 333,7 tys. zł³¹, w tym:

- 123,7 tys. zł dotyczyło zwrotu niewykorzystanych środków przez 28 organów prowadzących szkoły;
- 150,0 tys. zł dotyczyło przelewów na błędnie wskazane przez dwa organy prowadzące numery rachunków bankowych (błędy we wnioskach organów prowadzących)³²; po przekazaniu właściwego numeru rachunku bankowego przelewy ponowiono;
- 60,0 tys. zł dotyczyło przekazania środków finansowych do niewłaściwego organu prowadzącego szkołę. 8 grudnia 2021 r. przelew do urzędu miasta i gminy Karczew został zablokowany przez NBP Oddział Okręgowy w Warszawie w związku z niezgodnymi danymi adresata. Następnie 9 grudnia 2021 r. MUW wysłał poprawnie przelew do właściwego beneficjenta, tj. gminy Karczew.

(akta kontroli str. 641-660, 769-771)

²⁷ Dalej: PRM.

²⁸ Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze”, III transza 2022 r.

²⁹ Środki w wysokości 1 726,9 tys. zł przekazane dla 29 organów, a nie jak w rekomendacji, dla 30 organów, ponieważ w wyniku przeprowadzonej przez pracownika kontroli dyspozycji, stwierdzono nieprawidłowy numer rachunku bankowego organu prowadzącego Stowarzyszenia Przyjaciół Szkoły w Nowym Bartkowie dla Publicznej Szkoły Podstawowej w Nowym Bartkowie. Przelew dla tego organu, po uzgodnieniu prawidłowego rachunku bankowego, został przygotowany po zasileniu rachunku w środki dotyczące III transzy, tj. 28.10.2022 r., i zrealizowany w dniu 31.10.2022 r.

³⁰ Do 17 sierpnia 2023 r.

³¹ W tym w 2021 r. – 150,0 tys. zł, w 2022 r. – 169,4 tys. zł, w 2023 r. – 14,3 tys. zł.

³² Kanadyjska Szkoła Podstawowa sp. z o.o.; gmina Czernice Borowe, wsparcie dla Szkoły Podstawowej im. Janiny Sieklickiej w Czernicach Borowych.

Niewykorzystane środki zwrócone przez organy prowadzące szkoły MUW zwrócił³³ do KPRM. W 2021 r. zwrócono kwotę 0,1 tys. zł, w 2022 r. kwotę 69,7 tys. zł i w 2023 r.³⁴ kwotę 53,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 661-662, 772)

1.6. MUW nie miał narzędzia przeznaczonego do weryfikacji otrzymanych z MKO, przesłanych w ramach informacji o rekomendowaniu wsparcia z programu „Laboratoria przyszłości”, numerów rachunków organów prowadzących szkoły.

Dyrektor Wydziału Kontroli oświadczył, że MUW realizował płatności na rzecz beneficjentów programu na podstawie szczegółowej listy szkół z pozytywną rekomendacją w ramach programu „Laboratoria przyszłości”. Lista zawierała m.in. informacje dotyczące nazwy organu prowadzącego, nazwy szkoły, zatwierdzonej kwoty wsparcia oraz numery rachunków bankowych organów prowadzących. Powyższe dane opracowywane były na podstawie informacji zawartych we wnioskach przygotowywanych przez organy prowadzące, zgodnie z instrukcją zamieszczoną na stronie www.gov.pl/laboratoria. Przyjęta przez MUW lista była przetwarzana do formatu dyspozycji zapłaty, następnie na jej podstawie dokonywana była wypłata środków. Na etapie przygotowywania płatności program finansowo-księgowy oraz system NBE dokonywał kontroli poprawności zaimportowanych numerów rachunków. Na skutek informacji o nieprawidłowościach MUW podejmował działania związane z ich wyjaśnieniem. Uzgodnienie informacji z organem prowadzącym następowało za pośrednictwem MKO. Forma bezpośredniego wyjaśnienia stwierdzonych nieprawidłowości była narzędziem stosowanym przy weryfikacji rachunków. Metoda ta była rekomendowana przez Pełnomocnika PRM do spraw GovTech (rozwiązania cyfrowe dla administracji publicznej i obywateli)³⁵.

(akta kontroli str. 683-685)

1.7. Realizacja zadań dotyczących obowiązku przekazania zbiorczych informacji o wykorzystaniu przyznanego wsparcia została powierzona Kuratorowi, zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 4 porozumień z dnia 10 listopada 2021 r. i 10 czerwca 2022 r. Stosownie do § 8 ust. 1 uchwały w sprawie wsparcia, 30 marca 2022 r. Kurator przekazał zbiorczą informację o wykorzystaniu wsparcia do KPRM, zawierającą kwotę wykorzystanych środków z podziałem na poszczególne organy prowadzące szkoły, wraz z informacją o ewentualnych trudnościach przy wykorzystaniu wsparcia za 2021 r. W dniu 31 marca 2022 r. Kurator przekazał ww. informację do MUW. Łączna kwota wsparcia według zbiorczych informacji za 2021 r. wyniosła 141 635, 8 tys. zł. Sprawozdanie dotyczące realizacji programu „Laboratoria przyszłości” w ramach całego programu w latach 2021-2022 oraz sprawozdanie z otrzymanego wsparcia przez organy samorządowe w roku 2022 dla województwa mazowieckiego, z podziałem na poszczególne organy i szkoły zostały przekazane 24 lutego 2023 r. do KPRM oraz w postaci elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, do MUW w dniu 27 lutego 2023 r. Do dnia zakończenia kontroli nie została opracowana zbiorcza informacja za rok 2022. Termin na jej przekazanie określono w harmonogramie realizacji programu na 30 września 2023 r.

(akta kontroli str. 744-754)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przekazaniu środków organom prowadzącym szkoły na łączną kwotę 1 726,9 tys. zł (dla 29 organów) w dniu 13 września 2022 r., przed zatwierdzeniem wysokości wsparcia przyznanego przez PRM i przekazaniem

³³ Zwroty następowały w terminach od 1 do 67 dni.

³⁴ Do 18 sierpnia 2023 r.

³⁵ Pismo znak DGT.621.23.2021 (4) z dnia 2 listopada 2021 r.

środków przez KPRM na rachunek MUW, co nastąpiło dopiero w dniu 28 października 2022 r.

Działanie to było niezgodne z § 6 ust. 15-16 rozporządzenia w sprawie realizacji programu, zgodnie z którymi PRM na podstawie rekomendacji zatwierdza wysokość wsparcia finansowego przyznanego poszczególnym organom prowadzącym szkoły i przekazuje środki na rachunki bankowe wojewodów, natomiast wojewodowie przekazują środki na rachunki bankowe organów prowadzących szkoły.

(akta kontroli str. 667-680)

Przyczyną nieprawidłowości była nierzetelnie przeprowadzona kontrola merytoryczna i formalno-rachunkowa wewnętrznego dowodu księgowego, stanowiącego dyspozycję płatności przez Oddział Nadzoru i Analiz oraz Oddział Księgowości. Zgodnie z polityką rachunkowości MUW³⁶, dowody księgowe powinny podlegać kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej, a następnie zatwierdzeniu przez Głównego Księgowego, przyjmującego dyspozycję płatności do realizacji, i Dyrektora WFIB, potwierdzającego realizację zapłaty zobowiązania.

(akta kontroli str. 316-319)

Dyrektor WFIB³⁷ wyjaśniła, że środki finansowe dotyczące III transzy dofinansowania w łącznej kwocie 1 726,9 tys. zł przekazane zostały organom prowadzącym szkoły w dniu 13 września 2022 r. na skutek pomyłki pracownika przeprowadzającego kontrolę dowodu księgowego, który w zastępstwie realizował w tym dniu zadania dotyczące obsługi finansowo – księgowej rachunku Funduszu Przeciwdziałania Covid-19.

W dniu 13 września 2022 r. saldo środków na rachunku Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 wynosiło 85 678 tys. zł. Pomyłka, polegająca na realizacji płatności, przed datą zasilenia rachunku Funduszu środkami z KPRM przeznaczonymi na realizację programu „Laboratoria przyszłości” została ujawniona następnego dnia roboczego. Od tej daty podjęto kontakt z KPRM w celu rozpoznania terminu zasilenia rachunku w środki wynikające z przekazanej w dniu 9 września 2022 r. listy, która uzyskała pozytywną rekomendację do objęcia wsparciem finansowym z programu „Laboratoria przyszłości” w ramach III transzy. Zadanie, od dnia 9 września 2022 r., objęte było statusem zadania priorytetowego z uwagi na liczne telefony do MKO z placówek szkolnych, upominających się o finansowe wsparcie w związku z rozpoczynającym się wówczas rokiem szkolnym 2022/2023.

(akta kontroli str. 709-713)

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda realizując program „Laboratoria przyszłości” powierzył realizację części zadań Kuratorowi, w tym m.in. w zakresie powołania zespołu do oceny wniosków o udzielenie wsparcia, przyjmowania i oceny wniosków od organów prowadzących szkoły, przygotowania i przekazania KPRM list rekomendacji wysokości wsparcia. Wojewoda samodzielnie i na bieżąco realizował zadania związane z przekazywaniem środków finansowych do organów prowadzących szkoły, stosownie do § 5 ust. 1 uchwały w sprawie wsparcia oraz § 6 ust. 16 rozporządzenia w sprawie realizacji programu. Przy realizowaniu 1 779 operacji księgowych wystąpił jeden przypadek

³⁶ §14-16 Załącznika nr 1 - Polityka Rachunkowości dla dysponenta części 85/14 Województwo Mazowieckie w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie do Zarządzenia nr 131 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie ustalenia polityki rachunkowości dla dysponenta części 85/14 Województwo Mazowieckie w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie; §2-4 Załącznika nr 3 do ww. Zarządzenia – Obieg dokumentów finansowo-księgowych w Wydziale Finansów i Budżetu Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie; §11-15 Załącznika nr 1 - Polityka Rachunkowości do Zarządzenia Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 grudnia 2022 r.; §2-4 Załącznika nr 3 ww. Zarządzenia – Obieg dokumentów finansowo-księgowych w Wydziale Finansów i Budżetu Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

³⁷ Na podstawie pełnomocnictwa nr 56/2/2023 z dnia 21 lipca 2023 r.

przekazania wsparcia do niewłaściwego dysponenta, co zostało zablokowane przez NBP a następnie skorygowane przez MUW.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła przekazania przez MUW w dniu 13 września 2022 r., tj. 45 dni przed otrzymaniem środków finansowych z KPRM, kwoty 1 726,9 tys. zł na rzecz organów prowadzących szkoły, przed zatwierdzeniem wysokości wsparcia przyznanego przez PRM i przekazaniem środków na rachunek MUW.

OBSZAR

2. Nadzór nad realizacją programu dotyczącego wsparcia finansowego na rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości”

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2021-2023³⁸ MUW nie planował oraz nie przeprowadził kontroli dotyczących realizacji programu „Laboratoria przyszłości” w organach prowadzących. Zadania dotyczące sprawowania kontroli sposobu i terminowości wykorzystanego wsparcia uregulowane zostały w § 1 ust. 2 pkt 5 porozumień z dnia 10 listopada 2021 r. i 10 czerwca 2022 r. w sprawie powierzenia Kuratorowi zadań wynikających z realizacji programu „Laboratoria przyszłości”.

Wojewoda, w związku z przekazaną przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego³⁹ anonimową korespondencją z 29 sierpnia 2022 r. dotyczącą funkcjonowania jednej z placówek szkolnych na terenie województwa mazowieckiego, przekazał sprawę Kuratorowi, do realizacji zgodnie z właściwością rzeczową⁴⁰, stosownie do zapisów porozumienia z 2022 r. Kurator poinformował Wojewodę o sposobie załatwienia sprawy i wynikach przeprowadzonej kontroli w dniu 5 września 2023 r., tj. w trakcie trwania czynności kontrolnych NIK. Wojewoda nie wzywał wcześniej Kuratora do przekazania informacji w tym zakresie.

(akta kontroli str. 755-762)

Dyrektor WFiB oświadczyła, że zgodnie z zapisami porozumień kontrolowanie sposobu i terminowości wykorzystania przyznanego wsparcia należało do zadań Kuratora. W sytuacji pozyskania przez MUW informacji o potencjalnych nieprawidłowościach przy realizacji programu, były one przekazywane do MKO. I tak np. otrzymana w dniu 29 sierpnia 2022 r. przekazana przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego anonimowa korespondencja dotycząca funkcjonowania szkoły, która otrzymała w ramach programu „Laboratoria przyszłości” 60,0 tys. zł, została przekazana do MKO, zgodnie z właściwością.

(akta kontroli str. 711-712, 765-768)

2.2. W ramach prowadzonego nadzoru nad Kuratorem, Wojewoda nie badał dokumentów i innych nośników informacji mogących mieć znaczenie dla oceny prawidłowości wykonywania zadań wynikających z uchwały w sprawie wsparcia i rozporządzenia w sprawie realizacji programu i nie żądał informacji o stanie wykonania zadań wskazanych w zawartych porozumieniach, do czego był uprawniony na podstawie § 2 ust. 1 i 2 zawartych porozumień. Wojewoda badał natomiast prawidłowość realizacji płatności, monitorował wykorzystanie środków oraz identyfikował zwroty dokonywane przez organy prowadzące szkoły.

(akta kontroli str. 348-351, 641-642, 654)

³⁸ Do 13 września.

³⁹ Pismem nr DPR-DPRZPW.072.62.2022 z dnia 10 września 2022 r.

⁴⁰ Pismo nr WK-IV.160.9.2022 z dnia 5 października 2022 r.

Dyrektor WFiB oświadczyła, że w WFiB weryfikowano wskazywane przez beneficjentów programu numery rachunków bankowych w celu prawidłowej realizacji dyspozycji przelewu. Kontakty pracowników MKO i WFiB pozwoliły ustalić i monitorować wysokość zwracanych przez jst kwot przyznanych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”. Wymiana informacji prowadzona była drogą telefoniczną i z wykorzystaniem poczty elektronicznej. Ponadto Dyrektor Wydziału Kontroli oświadczył, że nadzór Wojewody i prowadzenie czynności nadzorczych odbywało się wyłącznie w sferze realizacji płatności, zwracanych kwot, prowadzonej korespondencji z MKO. W ramach czynności nadzorczych głównym i najważniejszym zadaniem MUW była prawidłowa realizacja płatności zgodnie ze złożonymi poprawnie wnioskami, monitoring wykorzystanych i niewykorzystanych środków oraz zwrotów na podstawie otrzymanego z MKO sprawozdania. Czynności nadzorczych dokonywał zarówno pracownik WFiB MUW jak i pracownik MKO, w każdym przypadku, w którym stwierdzono nieprecyzyjnie wprowadzony opis przelewu w zakresie tytułu zwrotu środków. Prowadziło to do podejmowania przez pracownika WFiB dodatkowych czynności wyjaśniających w celu prawidłowego zaksięgowania zwrotu. Zgodnie z przyjętą w urzędzie praktyką, uzgodnienie kwot zwrotu następowało za pośrednictwem poczty elektronicznej lub połączeń telefonicznych z komórką merytoryczną lub kontrahentem wpłacającym. Informacja o wypłaconych środkach dla poszczególnych jst oraz zarejestrowanych na rachunku bankowym zwrotów środków finansowych z programu była potwierdzana i uzgadniana z pracownikami MKO. W przypadku braku uwag i potwierdzeniu poprawności zwrotu, kwota przekazywana była na rachunek bankowy KPRM, z którego MUW otrzymywał zasilenia.

(akta kontroli str. 711, 765-768)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda w zakresie programu „Laboratoria przyszłości” badał prawidłowość realizacji płatności, monitorował wykorzystanie środków oraz identyfikował dokonywane zwroty, jednak nie korzystał ze wszystkich uprawnień nadzorczych wobec Kuratora, tj. nie badał dokumentów i innych nośników informacji mogących mieć znaczenie dla oceny prawidłowości wykonywania zadań. W latach 2021-2023⁴¹ Mazowiecki Urząd Wojewódzki nie planował oraz nie przeprowadził kontroli dotyczących realizacji programu „Laboratoria przyszłości”. Zadania w tym zakresie zostały powierzone Kuratorowi. Stosownie do zawartych porozumień, Wojewoda przekazał Kuratorowi jedną sprawę dotyczącą potencjalnych nieprawidłowości, jednak nie monitorował jej przebiegu.

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o podjęcie działań zapewniających dokonywanie operacji gospodarczych, w tym przelewu środków finansowych, po uprzednim przeprowadzeniu rzetelnej kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej przez pracowników Wydziału Finansów i Budżetu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁴¹ Do 13 września.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, września 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Łukasz Misiak
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Na podstawie z art. 35c ust. 1 ustawy o NIK, w powyższym tekście dokonano sprostowania oczywistych omyłek pisarskich poprzez:

1) zastąpienie na str. 6, w przypisie nr 29, w zdaniu pierwszym zapisu:

„Środki w wysokości 1 726,9 tys. zł przekazane dla 29 organów, a nie jak w rekomendacji, dla 30 organów,”

zapisem:

„Środki w wysokości 1 726,9 tys. zł przekazane dla 26 organów, a nie jak w rekomendacji, dla 27 organów,”;

2) zastąpienie na str. 7, w wierszu drugim od góry zapisu:

„W 2021 r. zwrócono kwotę 0,1 tys. zł,”

zapisem:

„W 2021 r. zwrócono kwotę 1,75 zł,”;

3) zastąpienie na str. 7, w wierszu drugim od dołu zapisu:

„na łączną kwotę 1 726,9 tys. zł (dla 29 organów)”

zapisem:

„na łączną kwotę 1 726,9 tys. zł (dla 26 organów)”.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

p.o. Dyrektor
Michał Musioł

.....
data

.....
podpis kontrolera/dyrektora